

Espai d'espiritualitat

VÓS, EN CORONAR ELS SEUS MÈRITS, CORONEU ELS VOSTRES DONS

Si durant la Quaresma, les festes i les memòries dels sants són poquíssimes i celebrades a manera de commemoració, durant la Cinquantena pasqual, les festes i les memòries dels sants se celebren amb profusió, goig i esclat litúrgic. A Catalunya, en són senyera sant Jordi i la Mare de Déu de Montserrat.

Una de les rúbriques més antigues del Missal i del Breviari és la que assenyala quan una festa se celebra fora o dins del temps pasqual. En els Comuns, totes les antífones són al·leluiàtiques (acaben amb la paraula al·leluia) i fins i tot hi ha una sèrie d'himnes propis del temps pasqual en la Litúrgia de les Hores. La memòria dels sants, a diferència de la Quaresma, troba el seu lloc propi durant la Cinquantena i són la bella expressió de la Pasqua del Crist. Reclamo l'atenció sobre això per una raó teològica. La santedat cristiana és sempre do de la gràcia. Els sants manifesten la capacitat de la gràcia de Crist per transformar una existència pecadora i fer-la semblant al mateix Crist. La santedat és un signe més del poder vivificant de la seva resurrecció (Filipencs, 3, 10). Ells, els sants i les santes, són lloança de la seva glòria (Ef 1, 12). El prefaci dels sants ho expressa dient: Vós manifesteu la vostra glòria en l'aplec innombrable dels sants i, en coronar els seus mèrits, coroneu els vostres dons. Els sants són l'Evangeli viscut i predicat. Què és la vida dels sants, sinó l'Evangeli en obra? Seria veure la diferència que hi ha entre una partitura notada i una música cantada. Els sants són intèrprets de l'Evangeli en cada temps, i al mateix temps predicació viva. Sense la gràcia de la Pentecosta, la santedat cristiana no existiria ni tampoc la comunió dels sants.

“ ELS SANTS SÓN L'EVANGELI VISCAT I PREDICAT. QUÈ ÉS LA VIDA DELS SANTS, SINÓ L'EVANGELI EN OBRA? ”

L'Església de Crist està tant unida en els seus membres pels lligams de la caritat que ella és una en molts i tota en cadascú pel misteri de la comunió dels sants. Cap dels sants canonitzats es va considerar a si mateix sant, ans el contrari. Són els altres, els seus coetanis, que durant la vida, molts fins després de la seva mort, van descobrir la santedat que havien viscut i de la qual n'havien estat testimonis. També entre nosaltres hi ha sants, homes i dones de Déu, que viuen en una caritat cada vegada més perfecta i en la humilitat, que és l'arrel, el fonament i la corona de tota santedat. Que els sants, la memòria dels quals celebrem de manera joiosa en el temps pasqual, glorifiquin el Crist i ens siguin un esperó i una ajuda en la vida eclesial. Només els sants renovent la vida de l'Església.

Rafael Serra Abellà, pvre.

Símbols i signes

EL CIRI PASQUAL

El ciri pasqual és un dels símbols més antics i expressius de la Vetlla Pasqual. Aquest ciri representa al mateix Crist ressuscitat, llum que venç la foscor, el pecat i la mort, columna lluminosa que ens guia cap al Pare com en altre temps va guiar Israel cap a la terra promesa (Ex 13,21). El valor simbòlic de la llum pren un paper important en la litúrgia pasqual ja que Jesús s'autoanomena llum del món (Jn 8,12), i també així anomena als seus deixebles (Mt 5,14).

El ciri pasqual té gravada o pintada la Creu, símbol central Crist, a qui representa.

Aquest ciri va acompanyat de la data de l'any en curs, perquè cada Pasqua és una novetat, i de les lletres alfa i omega, la primera i l'última de l'alfabet grec, que indiquen que Crist és el principi i la fi de la història, com ell mateix ens diu al llibre de l'Apocalipsi (Ap 22,13). Al ciri es poden marcar amb un estilet cinc forats que simbolitzen les cinc llagues de Jesús a la creu, llagues que, un cop marcades, poden venerar-se amb cinc grans d'encens que s'hi introdueixen. Una manera més de significar que el ciri és el Ressuscitat.

El ciri pasqual està encès durant tota la cinquantena pasqual, al costat de l'ambó o de l'altar, fins a les segones vespres de Pentecosta. Un cop conclòs el temps Pasqual, el ciri és porta al baptisteri i només s'encén en celebracions molt lligades amb la Pasqua: el baptisme, la confirmació i els funerals, a prop del fèretre.

Àngel Rubio Cuza

Descobrim la Litúrgia de les Hores

LA PREGÀRIA DURANT EL DIA

Fins ara hem vist les hores de pregària de Laudes i de Vespres, els dos eixos de tota la Litúrgia de les Hores. Però, ja des de ben antic, a imitació de l'Església apostòlica, els cristians van agafar el costum de de pregar en determinats moments durant el dia, a més del matí i del vespre. Fins i tot enmig del treball, en privat, els fidels han volgut aturar un moment l'activitat quotidiana i recollir-se en la pregària. Aquesta tradició s'ha expressat de maneres diverses i, al llarg dels segles, cristal·litzà finalment en formularis litúrgics (cf. IGLH 74).

Aquests moments de pregària reben el nom de l'hora del dia en què tenia lloc l'oració, segons la distribució de la jornada que feien els romans. Tèrcia és l'hora tercera, al voltant de les dotze del migdia; sexta es refereix a l'hora sisena, més o menys les dotze del migdia; i nona té a veure amb l'hora novena, les tres de la tarda. Tant la pràctica litúrgica oriental com l'occidental, les han conservat perquè enllacen amb el record de la passió del Senyor i de la primera predicació de l'Evangelí (cf. IGLH 75).

Si als grans eixos de la pregària eclesial, Laudes i Vespres, els anomenem hores majors, aquests altres moments durant el dia (d'una estructura més breu) són coneguts com a hores menors. Però això no vol dir que no siguin un referent important de pregària personal i comunitària. Encara que només estiguin obligats al seu res els ordes de vida contemplativa (cf. SC 95), tot fidel pot escollir una d'aquestes hores i així conservar aquella tradició de pregar durant el dia enmig del treball. És més, fins i tot en l'àmbit parroquial, les trobades de grups, les reunions pastorals o els recessos espirituals poden iniciar-se o cloure's amb l'hora menor que més s'apropi al temps real.

Finalment, per acabar el dia, hi ha la pregària que anomenem Completes (perquè completa la jornada), pensada per immediatament abans del descans nocturn. Per això, a l'inici, es recomana fer un examen de consciència, com a revisió de la jornada. I s'acaba fent memòria de la Mare de Déu, amb una de les antífones marianes, per exemple Salve Regina o, durant el temps de Pasqua, Regina cæli. Evidentment, a més del valor del seu res comunitari o individual, és la pregària apropiada per acabar les activitats i reunions que es programen durant les primeres hores de la nit.

Jordi Guàrdia Romeu

L'Eucaristia, pas a pas

LA PREGÀRIA EUCARÍSTICA - DIÀLEG INICIAL

Per tercera vegada, torna a sentir-se en boca del celebrant: "El Senyor sigui amb vosaltres". I l'assembla torna a respondre: "I amb el vostre esperit". Aquestes paraules, que ens fan sentir novament Església perquè ens recorden la presència del Ressuscitat en la comunitat reunida en nom d'Ell ("amb vosaltres") i en el ministre ordenat ("en el vostre esperit"), tornen a ressonar amb força en aquest moment en què iniciem la gran Pregària eucarística per recordar-nos que aquesta pregària és una acció de tots, encara que la proclami el celebrant. Hem d'estar molt atents, unint-nos de cor a totes les paraules que el celebrant dirà en nom de tots.

"Amunt el cors". Ens diu sant Pau que hem de cercar les coses de dalt, on hi ha el Crist, assegut a la dreta del Pare. És el que fem en la celebració litúrgica: els nostres cors, sovint per terra, afeixugats, cansats, desanimats i desorientats, necessiten la gràcia d'anar amunt, de girar-se cap al Senyor com Maria Magdalena la matinada de Pasqua, d'eleva-se cap al Senyor, amb els peus a terra i els ulls al cel. Per això: "els elevem al Senyor", hem de voler fer-ho en la celebració i en el dia a dia.

"Donem gràcies al Senyor, Déu nostre". Aquesta invitació la trobem ja en oracions jueves en què el pare de família dona gràcies després dels àpats. Invitació que ja apareix en les anàfores (pregàries eucarístiques) més antigues. ¿Què podem fer, sinó donar gràcies a Déu per tot el que rebem d'Ell en la litúrgia, sobre tot, per la seva presència salvadora en els sacraments, en la Paraula i en la comunitat?

"Cal fer-ho i és de justícia", perquè cal viure la fe en Església, ben alimentada per l'Eucaristia, amb la certesa i la pau que el Senyor es fa present en mig nostre, que el Cap està amb el Cos, i que l'Esperit Sant ens guia i ens omple de vida. Cal fer-ho, també, quan pensem en tota l'obra salvadora que Déu ha fet per nosaltres, en tot l'amor que hem rebut de Déu. ¿Què podem fer, sinó donar gràcies i viure una vida que sigui del seu grat? És clar que cal fer-ho i és just que així sigui!

Xavier Roig Rovira, pvre.

